

Evaluering af

Netstof.dk

Af Stine Larsen
2008

Forord

Netstof er en forebyggende hjemmeside, der blev oprettet i 1998 i et samarbejde mellem Frederiksborg Amt og Vestsjællands Amt. Netstof har nu eksisteret i 10 år. I den periode har Netstof udviklet sig meget både indholdsmæssigt, designmæssigt samt driftsmæssigt. Netstof bliver nu drevet af Perron3 men 27 andre kommuner har købt sig ind på siden og har derved også indflydelse på dennes udformning og indhold. Netstof har hvert andet år siden oprettelsen fået en nyt design og skal nu til at have opdateret designet igen. I den forbindelse har redaktionen bag Netstof ønsket at få foretaget en evaluering af Netstof.

Evalueringen her er udarbejdet over en periode på ca. 3 måneder. I den forbindelse ønsker jeg at rette en tak til de elever, der har stille op til interview og givet mig indblik i, hvordan de bruger hjemmesider, samt hvilke krav de stiller til hjemmesider som Netstof. Derudover ønsker jeg at rette en tak til de lærere, der har sat mig i kontakt med elever samt stillet lokaler til rådighed for interview. Og tak til Flemming W. Licht og repræsentanterne fra Københavns Kommune for at lade mig interviewe dem og give mig indsigt i tankerne bag Netstof.

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	4
Kap 1.....	9
Indledning.....	9
Metodiske overvejelser.....	10
Valg af cases.....	10
Kap 2.....	12
Bag om Netstof – målgruppe, mål og succeskriterier.....	12
Beskrivelse af Netstof.....	12
Målgruppe.....	13
Mål – information og dialog.....	14
Succeskriterier.....	16
Kap 3.....	17
Hvem bruger Neststof.....	17
Netstof rammer målgruppen.....	18
Netstof rammer bredt.....	19
Er det drengene eller pigerne, der besøger Netstof?.....	20
Kap 4.....	22
De unges opfattelse af Netstof.....	22
Det første indtryk	22
Projektarbejde og Netstof.....	24
Skal Netstof opfylde de unges ønsker til projektarbejde?.....	25
Hvor ofte bliver Netstof besøgt?.....	26
Kap 5.....	30
Hvem ser de unge, at Netstof henvender sig til?.....	30
Brevkassen.....	30
Ung til ung.....	31
Det er de frie rammer, der er vigtige for 'ung til ung'	33
Webshop.....	34
Kap 6.....	37
Hvilke undersider er brugerne ind på?.....	37
Kap 7.....	40

Netstofs syn på rusmidler.....	40
Kap 8	42
Samlet vurdering af Netstof.....	42
Målgruppe.....	42
Mål.....	43
Forsiden.....	43
Brevkassen.....	44
'Ung til ung'	44
Webshop.....	45
Overordnet indtryk af Netstof.....	45
Litteraturliste.....	47

Resumé

Formålet med evalueringen er at finde ud af, hvad målene for Netstof er og i hvilken udstrækning de bliver nået, samt hvordan Netstof bliver brugt og af hvem.

Hvad er Netstof

Netstof er en forebyggende hjemmeside, der blev oprettet i 1998 som et samarbejde mellem det daværende Frederiksborg Amt og Vestsjællands Amt. Efter kommunalreformen er det nu Perron3, ungeafdelingen til Slagelse Kommunes Misbrugscenter, der driver Netstof. 27 andre kommuner har købt sig ind på siden og har således også indflydelse på Netstofs udseende og indhold.

Evalueringens empiriske fundament

Evalueringen er foretaget på baggrund af 5 individuelle interviews med piger fra 8. og 9. klasser fra Sorø og Nørrebro i København samt Flemming W. Licht og to repræsentanter fra Københavns Kommune. Disse interviews har dannet grundlag for analyseafsnittene. Yderligere er der besvaret 31 spørgeskemaer, der har dannet rammen for en del baggrundsviden om brugerne af Netstof. Desuden er redaktionens egne statistikker over trafikken på Netstof inddraget i evalueringen.

Målene for Netstof

Formålet med Netstof er at skabe en hjemmeside, hvor brugerne kan hente information omkring rusmidler, således at kommunerne slipper for at besvare spørgsmål fra elever, der alle ringer ind med de samme spørgsmål og samme problemstillinger. Målet for Netstof har været at skabe en hjemmeside, der tilbyder både information men samtidig har et dialogisk aspekt, hvor de unge kan komme til orde og have indflydelse på den information, der figurerer på siden.

Denne tilgang til en forebyggende hjemmeside er ideel, da undersøgelser har vist, at 'skræmme-kampagner' ikke virker. De unges erfaringer med rusmidler stemmer ikke overens med det, de får at vide via skræmme-kampagner. Denne form for kampagner bliver herved for abstrakte til, at de unge kan relatere den viden, de får herfra, til deres egne liv. Netstof formår ved at inddrage dialogdelen på hjemmesiden at skabe information, de unge føler er troværdig. Samtidig er informationerne, der ligger på

Netstof, med til at ruste de unge til selv at tage stilling til rusmidler og sætte deres egne grænser.

Målgruppe

Målgruppen for Netstof er unge i 8. – 10. klasse (14-17 årige). Der er dog kommet andre sekundære målgrupper for Netstof, som omfatter pårørende til rusmiddelbrugere, lærere samt professionelle. Desuden er der en tertiær målgruppe i form af andre kommuner. Besvarelserne fra spørgeskemaerne på Netstof viser, at de målgrupper, redaktionen har sat for Netstof, stemmer overens med de faktiske brugere.

Hvem bruger Netstof?

Besvarelserne fra spørgeskemaerne viser, at det er en bred gruppe, der benytter sig af Netstof. Af de 31, der har besvaret spørgeskemaet, er de 13 inden for målgruppen 14-17 årige. Derudover er der en, der er yngre end målgruppen (12 år) og 5 er mellem 18 og 25 år og derved ældre end målgruppen. 7 har svaret, at de er mellem 26 og 35 år, mens 4 er mere end 36. Der er dog en vis usikkerhed omkring tallene på grund af den lave besvarelses procent. Det er plausibelt at tallet ville have været en del højere inden for målgruppen, hvis der havde været flere besvarelser. Dette er dog ikke til at sige, men det er plausibelt, at de unge ikke har tid til at besvare spørgeskemaet i skoletiden.

Besvarelserne har desuden påvist, at Netstof udover målgrupperne også bliver benyttet af en gruppe af 18-25 årige. Netstof rammer altså endnu bredere end det, den er tænkt til. Perron³ har erfaringer med at denne gruppe fylder meget blandt brugerne af deres tilbud. Det kan derfor tænkes, at denne gruppe også finder nytte på Netstof, og bruger siden til at hente information eller hjælp. Gruppen her er dog ikke så stor, hvilket kan hænge sammen med at Netstof ikke bliver promoveret overfor denne gruppe.

I målgruppen bliver Netstof primært benyttet af drengene, ligesom det også er drengene, der besøger Netstof gentagende gange. Dette stemmer overens med tidligere undersøgelser, som Flemming W. Licht har foretaget af brevkassen på Netstof. Denne fordeling kan muligvis bunde i, at drenge har større forbrug af rusmidler end pigerne og derved har mere brug for at finde støtte og hjælp på sider

som Neststof. Selvom pigerne efterhånden bliver mere og mere synlige i statistikkerne over rusmiddelbrugere, synes de ikke at have samme behov som drengene for gentagende at finde oplysninger om rusmidler.

Hvad mener de unge om Netstof?

De uanede muligheder på internettet gør, at de unge ikke bruger lang tid på at afsøge hjemmesider. Hvis hjemmesider ikke fanger dem med det samme søger de videre. Dette betyder, at forsiden er meget vigtigt for at fastholde brugerne.

De unge har været kritiske overfor Netstofs forside. De unge mener, at forsiden virker 'rodet'. Denne kritik bundet primært i farvevalget. De unge mener ikke, at farvevalget understøtter rusmiddeltemaet. Samtidig er der på selve forsidefladen rubrikker, der henvender sig til andre end den primære målgruppe.

Da Netstof står overfor at skulle have et nyt design, er det nødvendigt at tage en diskussion af, hvordan redaktionen ønsker at imødekomme denne kritik. Dette kunne for eksempel være ved at inddele siden, så forsidefladen kun har ting, der henvender sig til de unge og ligge andre ting ind på undersider, der henvender sig direkte til de sekundære og tertiære målgrupper.

Undersiderne ung til ung, brevkasse, leksikon og webshop

De unge har primært kommenteret på 'ung til ung', 'brevkasse', 'leksikon', og 'webshop'.

De unge mener, at der ligger to funktioner i brevkassen. For det første ser de, at den er nyttig i forbindelse med projektarbejde, da de her både kan finde information i de breve, der er skrevet til brevkasserådgiverne samt selv skrive ind med spørgsmål. For det andet ser de, at brevkassen giver mulighed for at få rådgivning, hvis man som privat person selv har nogle spørgsmål eller brug for råd. Målet om dialog kommer til udtryk i brevkassen, da den information, de unge finder her er skabt sammen med brevsriveren.

Ligeledes finder de unge at ung til ung forumet er en yderst nyttig side. En har selv erfaringer med lignende fora og mener, at dette er en god måde at komme ud med de

tanker man har og få diskuteret dem med andre, der kan give en et andet syn på de problemer eller spørgsmål man har. Interviewpersonerne mener, at forumet primært henvender sig til unge med erfaring inde for misbrug af rusmidler.

Det er en force ved fora via internettet, at de unge kan forblive anonyme. Samtidig kan de via nettet benytte sig af et medie, der ligger inden for deres almindelige medieforbrug, og som de derfor er fortrolige med. De unge mener, at det er betryggende at vide, at der er en vis overvågning med forumet. Det er dog vigtigt, at forumet bibeholder den åbenhed, der er nu, da denne tilgang giver mulighed for at få flere stemmer i spil. De unge mener, at forumet kan have en forebyggende effekt. Dette skyldes, at den åbenhed, der er på forumet, er medvirkende til, at de unge reflektere over deres egne beslutninger omkring rusmidler.

De unge giver udtryk for, at de er meget glade for leksikonet, da de her hurtigt og overskueligt kan finde de oplysninger, de skal bruge. Dog mangler de unge en del statistiske oplysninger på Netstof, som de finder er vigtige i forbindelse med projektarbejde. Det vil derfor være en fordel at ligge flere statistiske oplysninger ind på siden. Herved vil Netstof kunne optimeres, så brugerne finder flere relevante oplysninger, som de har brug for.

Netstofs syn på rusmidler

De unge mener, at den tilgang, der ligger til rusmidler på Netstof, gør siden troværdig. De mener ikke de kan bruge hjemmesider, der kun viser den negative side til rusmidler til noget. De unge mener, at den nuancering, der er på Netstof, giver dem et solidt grundlag for selv at træffe et valg og sætte deres egne grænser i forhold til rusmidler. Dette viser, at den dialogiske tilgang, der ligger bag Netstof virker optimalt.

Konklusion

Samlet set vurderer de unge, at Netstof er en hjemmeside, der giver et nuanceret billede af rusmidler. Interviewpersonerne giver klart udtryk for, at denne tilgang til rusmidler er med til at siden bliver vedkommende og troværdig. Dette svarer helt overens med redaktionens mål om, at Netstof skal være en dialogisk hjemmeside, hvor de unge kan komme til orde i stedet for, at Netstof følger de 'traditionelle' forebyggelses kampagner, der tenderer til at benytte sig af skræmmebilleder.

Siden har stort potentiale for at ruste de unge, der kommer ind på siden til at tage stilling til rusmidler samt give dem et grundlag for at træffe deres egne valg omkring rusmidlerne. Dette bunder i kombinationen af information og dialog.

Informationsdelen på Netstof kan dog udbygges en del med flere statistiske oplysninger, da dette er noget, de unge efterspørger og mangler i forbindelse med skolerelateret arbejde. Det kunne tænkes, at dette samtidig er oplysninger unge mangler, når de benytter sig af siden i forbindelse med personlig interesse. Dette skyldes, at denne del af gruppen også benytter sig meget af de faktuelle oplysninger på Netstof.

Redaktionen formår med Netstof at ramme både deres primære målgruppe samt andre sekundære og tertiære målgrupper. At ramme og opfylde behov hos så forskellige målgrupper, som der ligger bag Netstof, er en stor udfordring. Besvarelserne fra spørgeskemaerne viser, at denne udfordring er en redaktionen bag Netstof kommer godt omkring, da spørgeskemaerne viser, at flere forskellige grupper benytter sig af siden.

Der ligger dog samtidig en stor udfordring for redaktionen bag Netstof i, at optimere forsiden, da denne på nuværende tidspunkt virker noget rodet på de unge. Dette skyldes til dels farvevalget men også at forsiden henvender sig til flere målgrupper på samme tid.

Evaluering af Netstof

1

Indledning

Netstof blev lanceret 1. oktober 1998 som en konsekvens af, at utallige skoleelever ringede til misbrugscenteret for at stille spørgsmål omkring rusmidler. Formålet med Netstof var at afhjælpe de mange tidskrævende telefonopkald, ved at give de unge en hjemmeside, hvor de selv kunne finde svar på deres spørgsmål omkring rusmidler. Netstof blev derfor oprettet i et samarbejde mellem det tidligere Frederiksborg Amt og Vestsjællands Amt. Efter kommunalreformen blev Netstof kommunalt og bliver nu drevet af Perron3 i Slagelse Kommune. Der ligger en udfordring i at få kommunerne til at støtte op omkring Netstof, da det nu er mindre enheder, der skal stå for finansieringen af Netstof. Flere af landets andre kommuner har valgt at støtte op om Netstof som på nuværende tidspunkt er repræsenteret af 27 af landets kommuner. Netstof har hvert andet år, siden oprettelsen, fået et nyt design. I den forbindelse er der blevet lagt nye undersider ind, som alle har til formål at hjælpe unge i 8.-10. klasserne i forbindelse med projektskrivning. Dog har Netstof udviklet sig meget, og siden bliver nu brugt af flere forskellige grupper til forskellige formål. Som Flemming W. Licht, tidligere Netstof redaktør, siger, *"[...]så ved jeg godt, at så vil du nu kunne finde mange andre ting, som måske ikke lige netop rammer denne der målgruppe, som har sneget sig ind hen ad vejen [...]"*. Netstof er nu inde i en periode, hvor det oprindelige formål ikke længere er helt klart, da flere brugere *"[...] er begyndt at bruge hjemmesiden til noget andet end det den egentlig er tænkt til"*, og man har fra redaktionens side forsøgt at i mødekomme denne 'alternative' brug af hjemmesiden. Det har resulteret i, at Netstof er gået fra at være en ren informationsside til en interaktiv hjemmeside, der også har et rådgivende aspekt. På grund af udviklingen på Netstof er det derfor nødvendigt at evaluere hjemmesiden, for at finde ud af, hvordan den virker og opfattes af målgruppen.

1.1

Metodiske overvejelser

Valg af cases

Da der ikke er nogle nedskrevne målsætninger for Netstof, vælger jeg at interviewe Flemming W. Licht, da han er en af hovedmændene bag Netstof. Ved at interviewe ham, har jeg mulighed for at få indsigt i de overvejelser, der ligger bag Netstof. Jeg har desuden valgt at interviewe to repræsentanter fra Københavns Kommune. Dette skyldes, at flere andre kommuner har købt sig ind på Netstof og derved også har en medindflydelse på indholdet og udseende af Netstof. Der bliver årligt holdt et redaktionsmøde, hvor medlemmerne af Netstof, bliver indkaldt og kan komme og være med til at planlægge strategien for Netstof. Desuden er det åbent for medlemmerne løbende at komme med kommentarer og forslag til forbedringer til Netstof. Det er derfor interessant at se, hvilke overvejelser andre kommuner kan have omkring driften af Netstof.

Jeg har valgt at benytte mig af flere individuelle interviews, da jeg herved har mulighed for at producere viden om forskellige fortolkninger af brugen af Netstof. Jeg har udvalgt mine interviewpersoner til interviewene efter nogle specifikke kriterier. Tidligere undersøgelser af de indlæg, der bliver skrevet på brevkassen på Netstof viser, at piger overvejende skriver ind omkring bekymringer for andre, mens drenge overvejende skriver ind omkring deres eget forbrug af stoffer.¹ Dette indikerer, at Netstof bliver brugt forskelligt fra drenge til piger. Ud fra dette har jeg sat mine parametre til at være køn samt klassetrin og bopæl. De sidste parametre opstiller jeg ud fra en betragtning om, at klassetrin kan have en stor betydning, da der i denne periode af de unges liv sker en masse. Dette kan influere, hvordan de unge håndterer og opfatter rusmidler. Bopæl sætter jeg som et parameter, da der kan være forskel på, hvordan man skaber sin identitet i forhold til by- og provinslivet. Konkret betyder dette, at jeg har interviewet unge fra henholdsvis Sorø og Nørrebro i København. Jeg har i mine udvælgelse af interviewpersoner måtte erfare, at det har været svært at få adgang til unge fra 10. klasse samt drenge. Jeg har derfor måtte nøjes med at skabe min viden om brugen af Netstof sammen med de unge piger, jeg har interviewet.

¹ Undersøgelse af indlæg er baseret brevkassen, hvor unge skriver ind med spørgsmål omkring rusmidler ('En netådgivning designet af unge' Flemming W. Licht, 2004).

Dette har konsekvenser for selve den viden, der er blevet produceret, da der som skrevet tidligere kan være forskel på, hvordan drenge og piger benytter sig af Netstof og jeg får hermed kun indsigt, hvordan piger bruger og vurderer Netstof. Da Netstof primært bliver benyttet af drenge, er det dog interessant at finde ud af, hvordan pigerne, jeg har interviewet vurderer Netstof, da der kan ligge en udfordring i at få flere piger ind på Netstof.

Bag om netstof - målgruppe, mål og sucseskriterier

2.1

Beskrivelse af Netstof

Den 5. version af Netstof er bygget op, så der på forsiden øverst er en søjle, hvorfra man kan klikke sig ind på de forskellige undersider. Disse består af:

- **Leksikon.** Leksikonet er en oversættelse af det svenske Rusmiddel Leksikon, som senere er blevet til Gads Rusmiddel Leksikon.
- **Faq,** der er delt op i to, så brugerne kan vælge om de vil vide noget om alkohol eller stoffer.
- **Brevkassen.** Her kan brugerne klikke sig ind på forskellige rådgivere, de ønsker at skrive til eller se tidligere breve og besvarelser.
- **Ung til ung,** som er et forum, hvor unge kan skrive med hinanden omkring rusmidler og deres erfaringer og holdninger.
- **Mest til læreren** er beregnet til at projektopgaver kan ligges ind her og lærere kan hente inspiration til undervisningsforløb og forældremøder.
- **Hvem står bag.** Her kan brugerne se, hvem der står bag hjemmesiden.
- **Blogs.** På bloggen kan brugerne skive deres egen blog og se andres blogs. Brugerne kan lave en sms-varsel på bloggen, så de får en sms, når der kommer indlæg i bloggen. Der er mulighed for at lave bloggen på et lukket område med brugernavne og passwords
- **Links,** hvor brugerne kan finde links til andre rusmiddelsider.
- **Medlemsnet** er en underside, som kun medlemmerne kan komme ind på

Desuden kan brugeren fra selve forsidefladen klikke sig ind på:

- **Webshoppen,** her kan brugeren købe forskellige merchandice med Netstofs logo eller budskab. Et eventuelt overskud går til driften af Netstof.
- **Drugs and the brain,** hvor brugeren kan klikke sig ind og se hvordan forskellige rusmidler påvirker hjernen.

- **Lav din egen hjemmeside**, hvorunder der figurerer en manual til brugeren for at denne selv kan lave en hjemmeside.
- **Fly on drugs**, er et online spil vedrørende rusmidler.
- Ydermere ligger der på forsidefladen links til
 - o **hvem står bag**, hvor brugeren kan finde pr-materiale,
 - o **blogs**
 - o de sidste nye opdateringer i **leksikonet**
 - o samt et link til **www.smash.name**.

2.2

Målgruppe

Målgruppen for Netstof er ifølge Flemming W. Licht primært 8.-10. klasses elever. Men kraft af at Netstof har udviklet sig, ”[...] kan man sige, [at] målgruppen har udvidet sig langsomt hen ad vejen, fordi nogle er begyndt at bruge hjemmesiden til noget andet end det den egentlig er tænkt til”. Der er efterhånden opstået nogle sekundære målgrupper for Netstof ”[...] det er jo så alle de forældre, som også bruger hjemmesiden. Det er jo så dem der også bruger hjemmesiden til at få hjælp, fordi de gerne vil stoppe med at ryge hash for eksempel, eller kender nogle [...]”. Samtidig er der opstået en tertiær målgruppe på Netstof, som er andre kommuner. I følge Flemming W. Licht er tiltagene på Netstof tænkt ud fra den primære målgruppe, med få undtagelser.

Repræsentanterne fra Københavns Kommune ser de forskellige målgrupper som en fordel, da Netstof på den måde ”[...] har det, som vi selv savner ved vores hjemmeside. Den henvender sig til forskellige målgrupper. For eksempel kan man klikke sig ind, hvis man er skolelærer, eller man er ung og bekymret eller what ever, altså... Så den har forskellige muligheder”. Der er dog enighed om, at den primære målgruppe er unge i 8.-10. klasser.

2.3

Mål – information og dialog

Da Netstof blev oprettet var målet, at de kommunalt ansatte skulle slippe for at bruge tid på at besvare spørgsmål fra elever, der skulle lave projektopgaver.

”[...]vi [blev] meget tit ringet op af børn og andre, der skulle skrive projektopgave og stillede en masse uinteressante spørgsmål, som vi meget hurtigt blev trætte af at svare på. Fordi det var de samme spørgsmål, de stillede [...]”.

Netstof har, som nævnt udviklet sig meget siden starten, og målsætningerne må derfor formodes at have ændret sig i kraft af udviklingen.

Flemming W. Licht udtrykker, at alle de tiltag, der er foretaget på Netstof er tænkt som *”[...]at kunne ramme unge der skriver projektopgaver”*. Både bloggen og brevkassen er for eksempel tænkt inden for dette mål. Bloggen *”[...]var i virkeligheden tænkt som, at man kunne lave sin projektopgave som en form for blog”* og *”[m]an kan sige, at brevkassen ligger jo også inden for det, der er formålet, nemlig at man kan skrive ind, hvis man har et spørgsmål i forbindelse med sin projektopgave, og så kan man få et svar, hvis man ikke kan finde spørgsmålet på hjemmesiden [...]”*. Disse udtalelser ligger op til, at siden skal kunne oplyse unge om rusmidler og konsekvenserne af disse, så det kan benyttes i projektøjemed. Altså, at siden skal være en informationsside, som den oprindeligt blev oprettet som. Samtidig giver han klart udtryk for, at det er vigtigt, *”[...]at hjemmesiden bliver opfattet som et sted, [...]hvor vi godt kan tillade os at sige, at grunden til, at de unge tager stoffer, det er fordi, de får nogle fede oplevelser ud af det.”* Denne udtalelse afspejler, at der bag udviklingen på Netstof også ligger en dialogisk ambition.

Repræsentanterne fra Københavns Kommune udtrykker i tråd med Flemming W. Licht, at målet for Netstof, fra deres synspunkt, både er, at de har et sted at henvise studerende til, der ringer ind med spørgsmål omkring rusmidler. Samtidig udbygger de funktionen her til, at også de professionelle, de har tilknyttet, kan benytte sig af informationerne på siden. På samme tid giver de kraftigt udtryk for, at Netstof *”ikke kun er en videnspræsentation eller vidensdeling om stoffer og deres virkning. Altså,*

der synes jeg jo, at Netstof præsenterer ting på en anden måde og sætter det ind i en anden sammenhæng". De udtrykker, at vidensdeling og fakta om stoffer

"[...]det tror vi ikke rigtig på. Og der tror vi mere på Netstofs tilgang, som er 'jamen, der er også en masse mellemregninger her' [...]Netstof har fat i den lange ende på den måde i forhold til, hvad der virker [...]".

Der ligger to mål bag Netstof: information og dialog. Informationsdelen kommer til udtryk ved, at der på Netstof skal findes faktuelle oplysninger, som for eksempel via leksikonet. Samtidig skal Netstof være en hjemmeside, hvor de unge kan komme til orde og selv kan have indflydelse på den viden, der figurerer her. Det dialogiske princip på Netstof bunder i en tilgang til unge, hvor man ikke ønsker at se på rusmidler som en afgørende faktor, der skaber andre problemer, men at rusmidler ses som et symptom for andre sociale problemer, den unge kan have. At se på hele den unge og have mellemregningerne med. Netstof er en forebyggende side og det er derfor nødvendigt at have både informationsdelen og den dialogiske del med, da de unge, der bruger siden har forskellige baggrund og erfaringer med rusmidler. De unge kan, ved at Netstof har begge dele repræsenteret på siden, både få faktuelle oplysninger omkring diverse rusmidler og deres virkning samt indgå i en dialog med enten andre unge eller med rådgivere.

Den tilgang, redaktionen bag netstof benytter sig af, er et bevidst valg. Dialog delen af netstof er en måde, at bryde med de traditionelle forebyggelseskampaner, da det er påvist, at 'skræmmekampaner' ikke virker på de unge. Dette skyldes, at denne form for forebyggelse bliver ofr abstrakt til, at de unge kan relatere det til deres liv. Informationen bliver herved utroværdig for de unge, da de selv har andre erfaringer med rusmidler og derfor sætter spørgsmålstegn ved de oplysninger, de får via ren information². De mål der ligger for Netstof er altså med til at gøre op med den traditionelle måde at lave forebyggelse på. Og som citaterne tydeliggjorde, så er det et af de helt tydelige mål at få mellemregningerne med i stedet for ren oplysning.

² Nissen, Morten: "Oplysning, forebyggelse og misbrug" fra Social kritik 54/98

2.4

Succeskriterier

I kraft af at målene for Netstof ikke er defineret, er der heller ingen klare succeskriterier. Som det ser ud nu, er det meget vage succeskriterier, der ligger for Netstof. Den måde Netstof bliver målt på, som det ser ud nu, er i forhold til stigning i antallet af besøgende. Det konstateres også, at Netstof er en succes, for *”man kan jo også se det på den måde, at der også er flere journalister, de har fundet ud af, at der er mange unge, der går ind på denne her hjemmeside ikke”*. At journalister finder vej til Netstof indikerer, at journalisterne ser, at de unge benytter sig af Netstof, og de via Netstof enten kan lave research omkring rusmidler eller skabe kontakter til de unge. Via journalisterne kan Netstof blive eksponeret, så flere unge, forældre eller andre pårørende får kendskab til Netstof. Problemet ved at opstille disse parametre, som indikator for Netstofs succes er dog, at det ikke siger noget om, hvordan de unge opfatter og bruger siden eller hvorvidt det er de unge, der bruger siden. Det er derfor nødvendigt ud fra klare mål jævnligt at lave evalueringer på Netstof for at sikre sig, at målene bliver nået.

3

Hvem bruger Netstof?

Ud fra de nuværende statistikker, der findes over besøgene på Netstof, konstaterer Flemming W. Licht, at ”[...]det eneste vi kan se er, at den bliver brugt mest i mellem kl. 10 og kl. 14/15 [...]”. Ud fra dette formodes det, at det er skoleelever eller offentlige ansatte, der benytter sig af Netstof, og herunder at de primære brugere er skoleelever. Denne formodning bunder i, at Netstof primært bliver profileret overfor skoleelever. Dette kan dog ikke underbygges. Derfor har jeg over en periode fra 25. marts til 19. maj haft et spørgeskema på Netstof for at få et indblik i hvem, der benytter sig af siden og til hvilke formål. Formålet med spørgeskemaet har været at finde ud af, hvilken alder brugerne har samt hvorvidt de bruger Netstof til projektrelateret arbejde eller af personlig interesse. De følgende figurer er baseret på 31 besvarelser, der er kommet i perioden, hvor spørgeskemaet har figureret på Netstof.

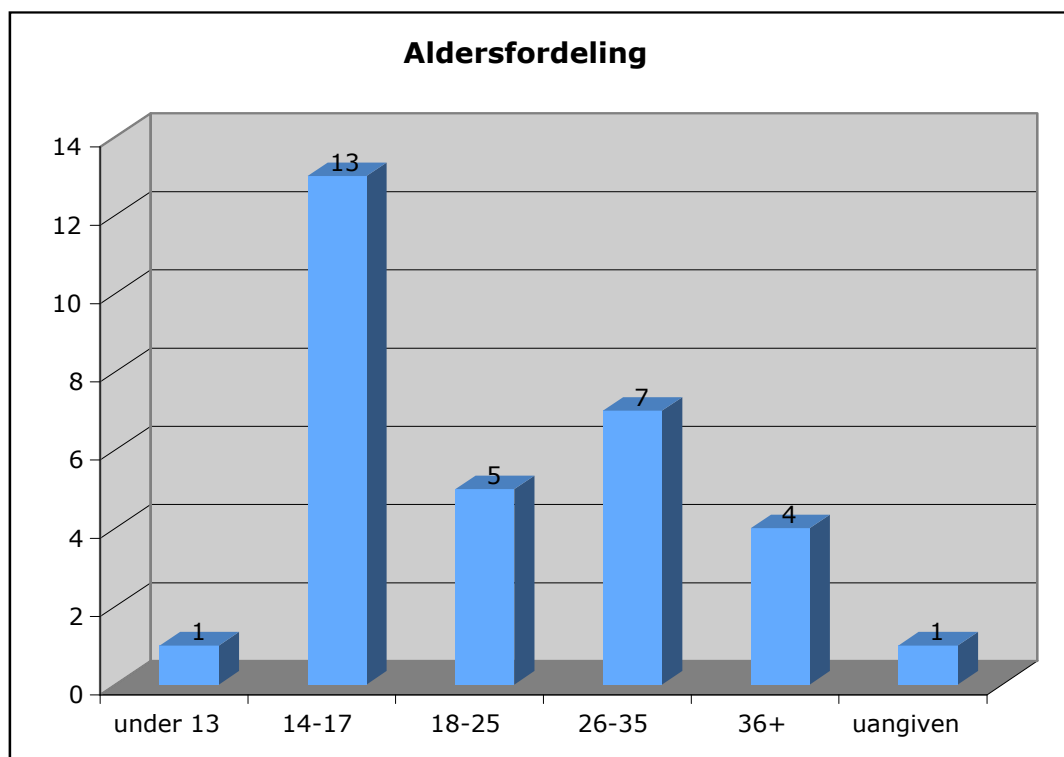
Der er kun blevet besvaret 31 spørgeskemaer i løbet af hele perioden skemaet har ligget på Netstof. Gennemsnitlig har der været 632 unikke besøg pr dag i samme periode. Det vil sige ca. 35.392 unikke besøg fra 25. marts til 19. maj. 31 besvarelser er derfor en meget lille procentdel ud af alle de besøgende, der har været på Netstof. Dette kan betyde, at der er en skævvridning i de data, jeg har indsamlet via spørgeskemaerne. Det er ikke til at sige noget om, hvem der har valgt ikke at besvare spørgeskemaet eller hvorfor. Det kunne dog tænkes, at nogle undlader at besvare spørgeskemaet enten af tidsmæssige grunde eller på grund af manglende interesse for siden. Da det fra redaktionens side formodes, at siden primært benyttes af skoleelever i skoletiden er det meget muligt, at en stor del af disse ikke vil have tid til at besvare spørgeskemaer. Dette kunne betyde, at data fra spørgeskemaerne vil vise en for lav procentdel af skoleelever. Modsat kunne det tænkes, at de der har besvaret spørgeskemaet har et bedre kendskab til Netstof og derved også et større incitament til at tilkendegive deres mening. Dette kunne for eksempel tænkes at være professionelle, der benytter sig af siden af faglige grunde og som derfor har nogle flere forventninger til sidens opbygning og indhold.

På trods af den lave besvarelse af spørgeskemaerne vælger jeg alligevel at benytte mig af den data, jeg har indsamlet her, da flere data stemmer overens med redaktionens egne data over trafikken på Netstof.

3.1

Netstof rammer målgruppen

Figur 1

Som figur 1 viser, er 13 ud af de 31 besvarelser inden for målgruppen. Derudover er der en, der er yngre end målgruppen (12 år) og 5 er mellem 18 og 25 år og derved ældre end målgruppen. 7 har svaret, at de er mellem 26 og 35 år, mens 4 er mere end 36. Herved ligger over halvdelen af dem, der har besvaret spørgeskemaet uden for målgruppen. Hvorvidt der gemmer sig professionelle bag de ældre, er det ikke til at sige, da der i svarmuligheden på spørgeskemaet ikke har været mulighed for at afkrydse, hvorvidt man er inde på Netstof af faglige årsager. Det er dog ret sandsynligt, at der bag de ældre, der har besvaret spørgeskemaet gemmer sig nogle

professionelle. Som det kommer frem i interviewet med repræsentanterne fra Københavns kommune, kan dette skyldes, at Netstof bliver brugt ”[...]som en oplysning til alle de medarbejdere, vi har ude i marken [...]” og ”[...]alle vores rusmiddelguider og instruktører kender til Netstof”. Det kunne desuden tænkes, at de professionelle har en vis interesse i at besvare spørgeskemaet, da de har en interesse i at Netstof bliver optimeret, så de kan få et endnu større udbytte af siden i forbindelse med deres arbejde. Af de personer, der er ældre end målgruppen, kan jeg med sikkerhed sige, at mindst 3 af disse er professionelle. Dette skyldes, at 3 af dem, der er ældre end målgruppen, har afkrydset, at de har været inde på ’medlemsnet’, som er en intern underside til Netstof.

13 ud af de 31, der har besvaret spørgeskemaet ligger inden for målgruppen. På baggrund af informanternes besvarelser, viser dette, at Netstof rammer målgruppen godt. Dette til trods for, at den primære målgruppe kan være underrepræsenteret i data fra spørgeskemaerne.

3.2

Netstof rammer bredt

Som det ser ud nu, er den primære målgruppe unge mellem 14 og 17, men som det fremgår af figur 1 rammer Netstof en del bredere end denne målgruppe. Af de 18-25 årige har der været 5 besvarelser. Denne gruppe må formodes at være for unge til at være professionelle og må derfor være inde på Netstof enten af personlig interesse eller i forbindelse med skolerelateret arbejde. Perron3 har erfaringer med, at alderen på de unge, der benytter sig af Perron3s tilbud, er fordelt med 48,48%, der er under 18 år og 52,52%, der er over 18.³ Det vil sige, at der er en gruppe af unge, der har behov for hjælp udover den primære målgruppe for Netstof. Denne gruppe benytter sig, som vist, også via Netstof for at hente information eller få hjælp. At gruppen af de 18-25 årige ikke er så stor kan hænge sammen med, at Netstof primært bliver promoveret overfor målgruppen af de 14-17 årige på skolerne via reklamemateriale. Udover det kan man se af figur 1, at Netstof også bliver benyttet en del af gruppen mellem 26 og

³ Tallene her er hentet fra statistikker fra Perron3 fra 2007, se alle statistikkerne fra Perron3 på www.perron3.nu eller http://files.zite3.com/data/files/281/127/0/statistik_2007.pdf

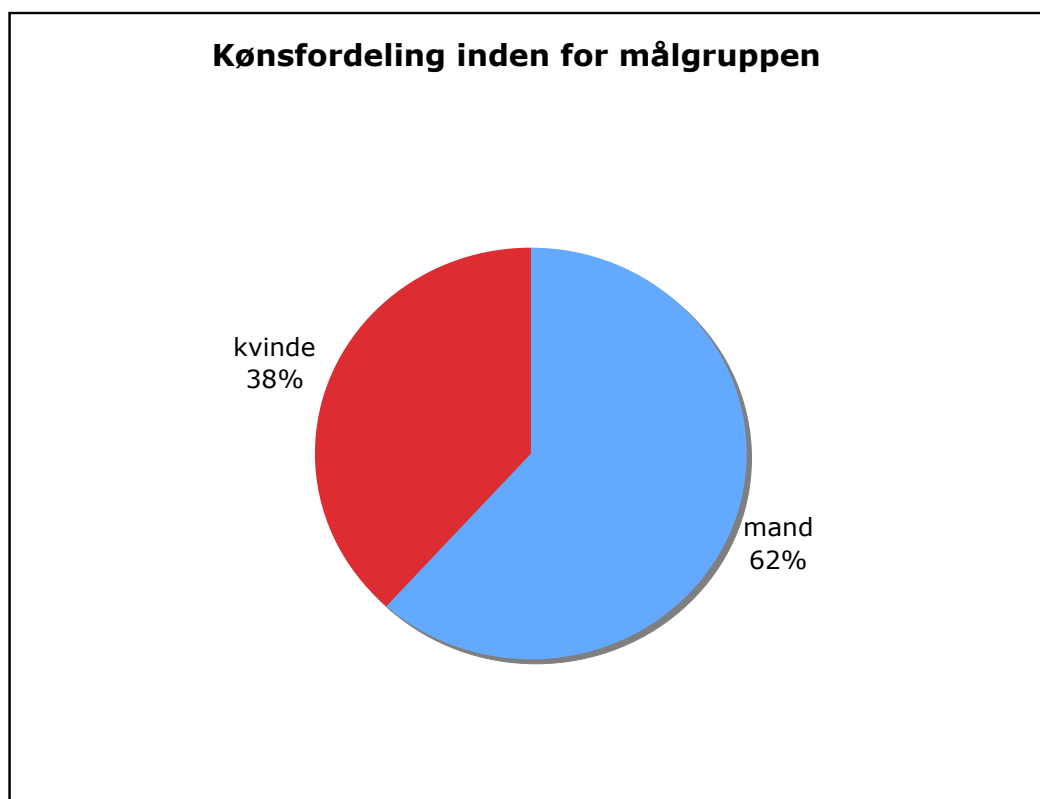
35 samt dem ældre end 36. Dette viser, at de sekundære målgrupper, det vil sige professionelle eller pårørende, også finder vej til Netstof for at skaffe sig informationer her.

3.3

Er det drengene eller pigerne, der besøger Netstof?

Blandt alle besvarelserne er der 55% kvinder og 45% mænd. Det er interessant, at der blandt alle besvarelserne er en overvægt af kvinder, da den erfaring Perron3 har fra deres almindelige rådgivning viser, at deres tilbud bliver brugt hyppigst af unge mænd. I 2007 var der på Perron3 indskrevet 72,73% mænd og 27,27% kvinder.⁴ Når jeg ser på selve målgruppen, ser billedet dog også anderledes ud, som man kan se på figur 2 nedenunder. Her er drenge overrepræsenteret.

Figur 2

⁴ se alle statistikkerne fra Perron3 på www.perron3.nu eller http://files.zite3.com/data/files/281/127/0/statistik_2007.pdf

Besvarelsene blandt de 14-17 årige viser, at 54 % benytter Netstof til skolerelateret arbejde, mens 46% benytter Netstof ud fra en personlig interesse. Der er således en god overensstemmelse mellem målsætningerne for Netstof og den faktiske brug. Perron³ har desuden erfaring med, at unge, der skriver opgave omkring rusmidler, ofte selv har eksperimenteret med rusmidlerne eller på anden vis har rusmidler tæt ind på livet. På den måde kan man sige, at der forekommer et overlap mellem skolerelateret arbejde og personlig interesse. Det er en fordel, at de unge via projektopgaver får kendskab til Netstof, da de herved ved, hvor de har mulighed for at hente hjælp, hvis de selv kommer ud i et rusmiddel misbrug. Hvor vidt de projektskrivende får noget ud af den forebyggende del af Netstof er ikke til at sige, men det er plausibelt, at de unge har fået sat tanker i gang ved at læse nogle af de indlæg, der ligger på Netstof enten via brevkassen eller på 'ung til ung', hvor de kan se, hvordan andre unge har det med rusmidler. Desuden kan det have en forebyggende effekt på de unge, at se hvordan rusmidler påvirker hjernen, når de benytter sig af 'drugs and the brain'.

4

De unges opfattelse af Netstof

4.1

Det første indtryk

”For nogle gange, når jeg skal gå ind på hjemmesider, når jeg skal undersøge noget, kommer der alle mulige farverige. Og ok, det er ikke noget til mig, tror jeg. Så går jeg ud af det...”

Citatet her, fra en af de unge, afspejler, hvor hurtigt det går, når de unge afsøger hjemmesider. De unge er vandt til at bruge nettet, og de uanede muligheder her gør, at de unge ikke bruger lang tid på den enkelte hjemmeside, hvis den ikke lige fanger dem. Derfor er det vigtigt, at have en hjemmeside, der tydeligt afspejler de mål, der ligger bag, så målgruppen hurtigt kan aflæse siden. Det er ligeledes vigtigt at have en opbygning, der gør, at brugerne hurtigt og let kan finde rundt på hjemmesiden uden at skulle bruge for lang tid på at finde de relevante informationer, de leder efter. Citatet ovenfor afspejler, at interviewpersonen først og fremmest vurderer hjemmesider ud fra fremtoningen og ikke selve indholdet. Indholdet giver hun sig ikke tid til at vurdere, hvis fremtoningen i sig selv fortæller hende, at siden ikke er noget for hende.

De unge har under interviewet været inde på www.netstof.dk, www.stofinfo.sst.dk⁵ og www.perron3.nu⁶. De har fået frie rammer til at klikke sig videre ind på hjemmesiderne efter egen interesse i starten af interviewene. Det har, som nævnt ovenfor, været tydeligt, at de unge allerede på forsiden af hver af de tre hjemmesider kommer med en dom over hjemmesiderne.

Som man kan se ud fra det følgende citat, mener interviewpersonen, at bjælken med link til undersiderne gør, at hun kan se, hvilke undersider der findes på Netstof, men selve grafikken på forsidefladen gør, at hun bliver lidt forvirret.

⁵ Stofinfo er sundhedsstyrelsens hjemmeside til unge omkring rusmidler

⁶ Perron3 henvender sig til unge, der har brug for hjælp til at få styr på sit forbrug af rusmidler. Målgruppen hos Perron3 er unge mellem 13 og 24.

"[...]den godt kan virke lidt rodet... ja, den virker en smule rodet synes jeg [...]Jeg tror det er farverne nok, der gør det lidt... for den er egentlig sat ret godt op alligevel... ellers er det jo ret tydeligt, hvor man kan gå hen, hvis man vil vide, hvor man skal klikke hen..."

Selvom interviewpersonen giver udtryk for at hun kan se, hvor hun skal finde diverse informationer på siden, synes hun, at den virker rodet. Dette er et væsentligt kritikpunkt de unge kommer med, når de bedømmer hjemmesiden og det er oplagt at diskutere, hvad der kan gøres for at imødekomme kritikken her. Som man kan se af de næste citater, er hun ikke alene om at mene, at forsiden har nogle problematiske aspekter.

"Den ser faktisk sådan lidt amatøragtig ud, den der forside [på Netstof]. Med den der farve og... delt op på den der måde.. det ser sådan lidt amatøragtig ud" og "[...]jeg synes, altså den der farve, den grønne klump i midten, den passer slet ikke ind, det ligner et eller andet... Der er en eller anden, der er i gang med at lave sin første hjemmeside"

En anden interviewperson udtrykker i tråd hermed, at Netstof *"[...]er meget ligesom lyserød og sådan noget. Og det er meget... Det passer ikke, synes jeg..."*, hvorefter hun konkluderer at *"[...]den siger ikke så meget, er ikke så interessant"*.

Der er enighed blandt interviewpersonerne om, at kritikken bunder i farvevalget på forsiden. Men der kan også være andre aspekter, der kan få forsiden til at fremstå 'rodet'. Forsiden af Netstof har flere målgruppe den henvender sig til.

- 1) unge
- 2) lærere
- 3) andre kommuner

Når de unge kommer ind på Netstof, er det første de ser selve forsidefladen. Det kan derfor virke forvirrende, at der her ligger ting beregnet til sekundære og tertiære målgrupper. For eksempel ligger der midt på forsidefladen pr-materiale. Dette er ikke noget, de unge skal benytte sig af og er ikke noget de forbinder med en hjemmeside om rusmidler. Dette kan være med til at få forsiden til at fremstå 'rodet'. For at tydeliggøre for de unge, hvad hjemmesiden indeholder og lade dette fremstå tydeligt på forsiden, er det en god ide, at tage en diskussion omkring selve designet. I forbindelse med den forestående opdatering af Netstof, kunne det være en god ide, at Netstof fik delt forsiden op, så alle ting beregnet til sekundære og tertiære målgrupper ligger samlet på separate undersider, så selve forsiden kun har ting til de unge. Dette kan være med til at gøre forsiden mere attraktiv for de unge samt få forsiden til tydeligt at afspejle, hvilke informationer den indeholder. Samtidig er det en ide, at tage de unges kritik af farverne til efterretning, da det er væsentligt at farvevalget understøtter emnet.

4.2

Projektarbejde og Netstof

Da Netstof er udarbejdet med det formål at afhjælpe unge, der skriver projekter, har jeg bedt interviewpersonerne løse en simpel lille opgave for at se, hvor let de har ved at finde svar på Netstof.⁷ Jeg har bedt dem kommentere undervejs for at få indblik i deres tanker, når de løser opgaven.

"Altså, jeg ville regne med, at der stod lidt mere... altså, hvor stort problem det var, hvor mange der havde prøvet det og sådan"

"Jeg ville undersøge, hvor mange procent af befolkningen, er med sådan noget stoffer og sådan noget. Det ville jeg undersøge."

De ovenstående citater viser tydeligt, at de unge forventer at få statistiske oplysninger og facts, når de skal lave en projektrapport til skolen. Jeg har bedt de unge om at finde de oplysninger, de skal bruge på Netstofs hjemmeside, men de kommer hurtigt over på stofinfo's hjemmeside, da de mener, at Stofinfo opfylder de behov, de har til en projektrapport. Som en af de unge udtaler

⁷ Jeg har stillet to forskellige opgaver: 1) at finde ud af, hvad 'nedtur' er og lidt bredere, 2) hvad de ville gøre, hvis de skulle skrive en opgave omkring hash.

”For eksempel ’hvor mange, tror du, har prøvet speed’, det gør at ’nåh, det kan jeg godt bruge’. Måske til mit projekt og sådan noget, og så kan man gå ind og trykke på den hjemmeside”.

De unge på de klassetrin, jeg har interviewet, taler sig ind i en informationsdiskurs, når de omtaler projektopgaver til skolen. Her har de brug for klare facts og statistikker. Det mener de ikke umiddelbart at se afspejlet i Netstof.

”Der er rigtig mange oplysninger på denne her side... men når man kigger, synes jeg... så kan jeg ikke se det. Når man kigger, da jeg lige kom ind, tænkte jeg ’hvad er det for noget’, tænkte jeg”.

De unge kan tydeligt se, at der ligger en masse oplysninger på Netstof, men de er ikke helt trygge ved at skulle forholde sig til forskellige syn på rusmidlerne. De synes at være skolet til at forholde sig til rusmidler ud fra tankegangen *”[h]vad der er farligt for kroppen og sådan noget”* og de ønsker facts, der understøtter dette, for *”det gør måske, at jeg kan få en højere karakter”*. De udtrykker alle, at leksikonet er godt, da de her finder rene facts og samtidig at leksikonet er overskueligt og nemt at finde rundt i. Samtidig giver de klart udtryk for, at de er glade for brevkassen, da den giver dem mulighed for at stille spørgsmål. Som en af pigerne udtrykker det:

”Det er også det, der er godt for en opgave. At spørge nogen, der ved om det” og fortsætter *”For du spørger en, der ved det. Ikke kun fra nettet.... også en person, der ved til det”*.

4.3

Skal Netstof opfylde de unges ønsker til projektarbejde?

De unge ønsker flere statistiske oplysninger, og det kan undre, at disse på nuværende tidspunkt ikke findes på Netstof, da en af målene for Netstof er, at den skal være en informationsside.

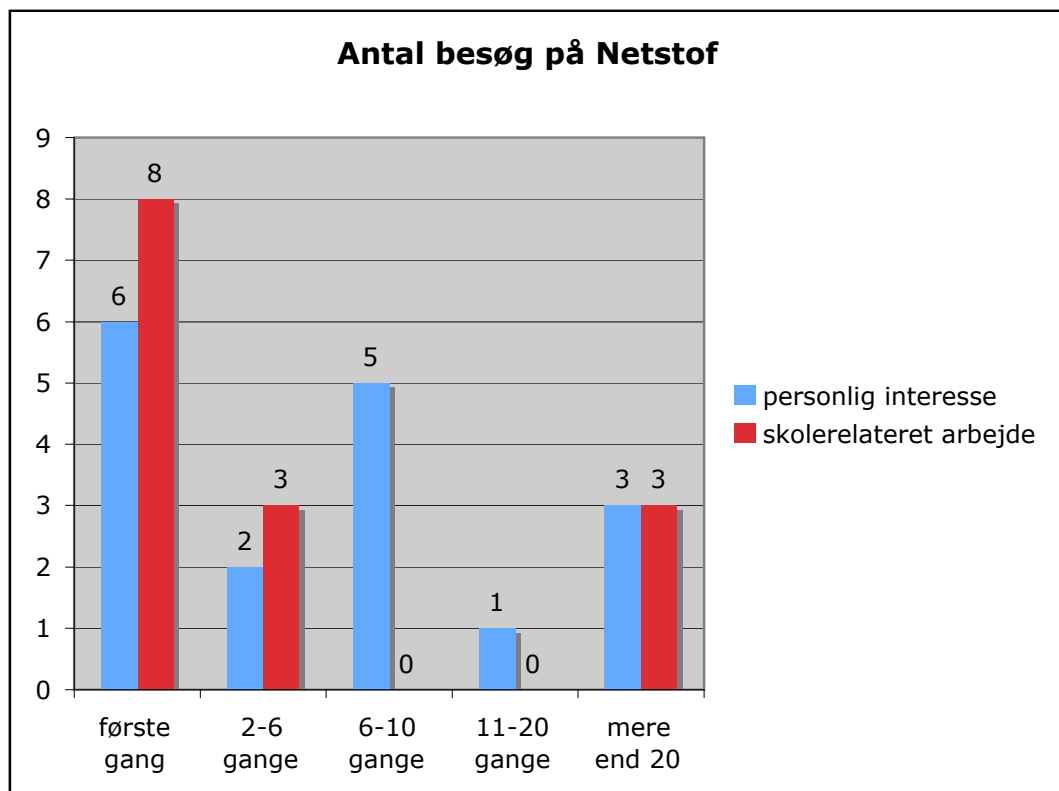
Det vil derfor være givtigt at tage en diskussion omkring informationsdelen af Netstof, og om hvorvidt denne kunne udbygges med statistiske oplysninger. Som man vil kunne se i kapitel 6, er de faktuelle sider meget besøgte af de unge, både i forbindelse med skolerelateret arbejde og personlige interesse. Det vil derfor gavne Netstof at have flere faktuelle oplysninger på siden, da disse bliver benyttet flittigt af brugerne. Faktuelle oplysninger bliver ikke opfattet som en modstykke til den dialogiske del på Netstof, men bliver i stedet opfattet som et nyttigt redskab til at skabe sig mere viden omkring rusmidler og kan virke understøttende for den dialogiske del. Ved at udbygge Netstof med mere faktuel viden i form af statistikker, vil det være muligt at tiltrække endnu flere brugere til Netstof. Den dialogiske del af Netstof gør, at de unge, som beskrevet har tiltro til de informationer, der ligger på Netstof. Det vil derfor være i Netstofs interesse, at de unge også kan finde statistiske oplysninger herinde, så de ikke behøver lede andre steder efter oplysninger, som de mener er vigtige for skoleopgaver.

4.4

Hvor ofte bliver Netstof besøgt?

Når man ser på besvarelsene fra spørgeskemaet, understøtter de det, de unge jeg har interviewet udtrykker – at de ikke finder statistisk information derinde, og at de derfor har nogle mangler i forhold til projektrelateret arbejde. Ud fra figur 3, kan man se, at der er en overvægt at førstegangsbesøgende blandt dem, der er på Netstof i forbindelse med skolerelateret arbejde. Af de tre, der har været inde på Netstof mere end 20 gange og har krydset af i skolerelateret arbejde, er de to en del ældre end målgruppen. Dette indikerer, at de enten bruger Netstof på andre måder end ren informationssøgning, eller at de har en anden faglig grund til at besøge Netstof. Figur 3 viser ligeledes, at Netstof oftere bliver brugt gentagende i forbindelse med personlig interesse end i forhold til skolerelateret arbejde.

Figur 3

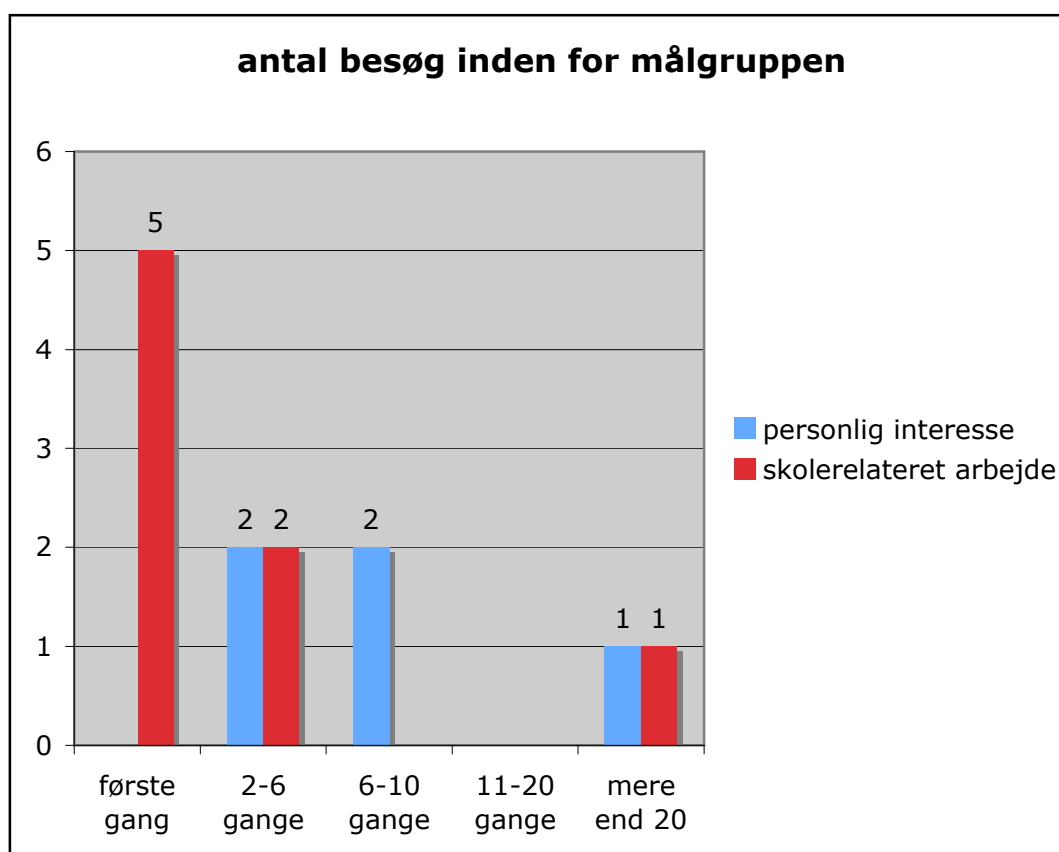
Der er 17 gengangere ud af de 31 besvarelser, altså 54,8% har været inde på Netstof flere gange. I de statistikker der ligger på Netstof for samme periode ligger %-tallet for gengangere mellem 26,1 og 35,2%⁸. At mit tal er højere understøtter formodningen om, at der er en skævvridning i data fra spørgeskemaet, som kan skyldes, at de, der har besvaret spørgeskemaet, har brugt længere tid på Netstof og hermed har haft større grundlag for at udfylde skemaet end de, der kun hurtigt har været inde på Netstof, men som kommer med i Netstofs egne statistikker. Både figur 3 og statistikkerne på Netstof viser, at det er en ret høj procentdel af de besøgende, der kommer igen.

I selve målgruppen er procentdelen af gengangere højere, her er der 61,5%, der har benyttet sig af Netstof flere gange. Det vil sige, at målgruppen vender tilbage til

⁸ Statistikker over trafikken på Netstof kan bestilles hos sekretær Gitte Sørensen: gmsor@slagelse.dk

Netstof gentagende gange. Primært de, der bruger siden ud fra personlig interesse anvender siden flere gange.

Figur 4

Af de 8, der har været inde på Netstof mere end en gang, er de 6 drenge. Kun 2 af gengangerne er piger. Det er ikke til at sige præcis, hvorfor fordelingen ser således ud, men jeg kan konstatere, at fordelingen her stemmer overens med de resultater Flemming W. Licht kom frem til i sin analyse af brevkassen⁹. Drenge vender langt hyppigere tilbage end pigerne gør. Dette kan muligvis hænge sammen med, at drenge har større misbrug inden for rusmidler end pigerne og derved har mere brug for at finde støtte og hjælp på sider som Neststof. Selvom pigerne efterhånden bliver mere

⁹ 'En netrådgivning designet af unge' Flemming W. Licht, 2005

og mere synlige i statistikkerne over rusmiddelbrugere, synes de ikke at have samme behov som drengene for gentagende at finde oplysninger om rusmidler.

Hvem ser de unge, at Netstof henvender sig til?

”Unge, vil jeg tro... altså... bare altså, sms og der står også ‘ung til ung’ og... så det... ja, det virker sådan”

Ud fra forsiden, vurderer interviewpersonerne, at Netstof primært henvender sig til unge, der er dog et par, der ser målgruppen lidt bredere og også inkluderer ældre blandt dem, Netstof henvender sig til. For at uddybe dette har jeg bedt de unge om, at kommentere på nogle af de enkelte undersider, for at få et større indblik i, hvem de ser, de enkelte undersider henvender sig til.

5.1

Brevkassen

De unge ser, at der er to dele i brevkassen.

1) I forbindelse med projekter, ser de unge, at de kan benytte brevkassen *”[...]for at se, hvad de voksne mener og hvad for nogle spørgsmål. de får og om de får svaret rigtigt. Eller om de for svaret det, som de kan bruge, som dem der har spurgt dem kan bruge”* og *”[...]skrive til en og høre, hvad man kan... hvordan man kan komme ud af det og hvordan det påvirker en”*. De unge opfatter brevkassen, som nyttig i forbindelse med projektarbejde, da de her kan stille fagfolk de spørgsmål de har i forbindelse med projekter.

2) At brevkassen er en måde at få rådgivning på, hvis man som privat person har nogle spørgsmål eller brug for råd omkring rusmidler. Normalt forbindes brevkasser med en rådgivende funktion, hvilket er noget de unge kender det fra diverse ungdomsblade og magasiner.

I den periode spørgeskemaet har figureret på Netstof, er der blevet skrevet 42 breve fordelt på 3 rådgivere. Af de breve er 19 skrevet i forbindelse med skolerelateret arbejde, 17 i forbindelse med personlige problemer eller bekymringer for andre og 6 har ikke været mulig at placere inden for nogle af de to kategorier. Der er altså en god

fordeling blandt de brevskrivende i forhold til, om de skriver ind i forbindelse med projektarbejde eller af personlig interesse.

I forhold til behandlingsaspektet, der ligger i brevkassen, er denne kendetegnet ved, at rådgivningen her er på brugernes præmisser. Det er brugeren, der tager initiativet til at kontakte rådgiveren og selv stopper kontakten igen. Det er brugerne, der bestemmer, hvornår der skal skabes kontakt, hvad de skal fortælle om dem selv og hvor meget de ønsker at fortælle. Dette giver mulighed for at ramme en del unge, der ikke ellers vil have lyst til at tage kontakt med behandlingssystemet.

Det dialogiske princip bag Netstof bliver meget tydeligt i brevkassen, da de unge her henter information fra breve, der er skrevet til rådgiverne. Herved vil informationen være skabt i forbindelse med brevskriverne, og de unge, der henter informationen, vil få en nuanceret viden, da brevskriverne skriver ud fra deres egen opfattelse af deres problemer.

5.2

Ung til ung

‘Ung til ung’ er den underside, der fænger interviewpersonerne mest, og som de bruger mest tid på at se på og kommentere.

”Jeg har selv prøvet at... over nettet at skrive med andre, når jeg har problemer, altså de kender ikke én og kan se på ens problemer på en anden måde... det hjælper faktisk ret meget det der”

Sådan lyder det fra en af interviewpersonerne, som selv har benyttet sig af lignende fora. Hun har via disse fået hjælp til at løse sine problemer, ved at få andres syn på de problemer, hun har skrevet ind om. Hun har benyttet sig af disse former for fora, da hun her anonymt kan fortælle om sine tanker og problemer. Det er en force ved fora via internettet, at de unge kan forblive anonyme. Samtidig kan de via nettet benytte sig af et medie, der ligger inden for deres almindelige medieforbrug og som de derfor er fortrolige med.

Som citatet nedenfor viser, forestiller flere af de unge sig, at forumet er henvendt til unge, der har erfaringer inden for rusmidler og som har brug for andre til at drøfte deres tanker med.

”Ja, hører hvordan andre har det med det. Om de har haft erfaring inden for det samme misbrug”

De unge føler, at der er en sikkerhed omkring ‘ung til ung’, ved at der på siden står, at indlæg, der ikke giver mening eller som er anstødende vil blive slettet. Dette gør, at de føler, at der er en større frihed på forumet, hvor de kan skrive frit fra leveren. Som en af interviewpersonerne udtaler:

”Og så synes jeg, det er meget godt, det der med at der står... det der... ikke trussel, men advarsel om at de sletter indlæg, der ikke giver mening... Bare så man ved, at det er en ordentlig tone, er er derinde.”

De unge ser ikke kun ‘ung til ung’ som et sted, hvor de kan udveksle erfaringer og få råd til hvordan de kommer ud af et eventuelt misbrug. De ser også at forumet har en forebyggende effekt.

”For dem, der vil prøve det, så de kan se hvor... inden de gør noget forkert, så kan de se hvordan det er. Om måske, om det er farligt, og... De kan se om er er nogen, der har prøvet det. Så kan de sige ’ok, skal jeg prøve det’. Nej, måske bliver man nervøs og siger, ’nej, jeg gider ikke prøve det’. Så kan man skifte mening”

Som citatet her afspejler, mener interviewpersonen her, at unge, der overvejer at prøve rusmidler kan få råd fra andre med erfaring, for derefter at tage stilling til hvorvidt, de vil prøve det eller ej. Det vigtige for alle interviewpersonerne er, at de på ‘ung til ung’, har mulighed for at tale med andre i samme øjenhøjde.

5.3

Det er de frie rammer, der er vigtige for 'ung til ung'

Det der er essentielt for 'ung til ung' er den åbne debat de unge kan finde her. De unge føler ikke at de bliver pålagt nogle bestemte normer på forumet. Dette passer overens med målet om dialog, jeg fandt frem til under 'mål' i afsnit 2.3. Det er primært under 'ung til ung', at de unge føler, at de kan tale frit, uden at skulle holde sig inden for en bestemt holdning til rusmidler. Her er det de unge, der sætter dagsordenen. Herved giver de unges indlæg på 'ung til ung' mulighed for alternative tilgange at se verdenen på.

'Ung til ung' er også besøgt af journalister. De bringer nogle gange historier op, som skaber en del debat. Denne debat skyldes den åbenhed, der hersker på forumet 'ung til ung'. Dette afføder, at redaktionen konstant må revidere og forholde sig til, hvorvidt der skal være yderligere kontrol med 'ung til ung' forumet. Tanken bag forumet er, at de unge her skal have mulighed for at dele deres erfaringer med andre. Uden at de bliver pålagt normer for, hvad der er korrekt at skrive. Det er meningen med debatten på 'ung til ung', at den skal være nuanceret, da der herved skabes større åbenhed og forståelse. De diskussioner, der nogle gange optræder i forbindelse med 'ung til ung' forumet fordre, at redaktionen må forholde sig til, hvor de skal sætte grænserne for de unges indlæg, og hvor de skal gå ind og censurerer i diskussionerne blandt de unge.

Et eksempel på en af de diskussioner, der er forårsaget af debatten på 'ung til ung', forløb under evalueringsperioden. Denne diskussion udspandt sig på baggrund af en debat, der var blandt de unge på forumet omkring dexofaner. Denne debat forårsagede reaktioner fra andre kommuner, der mener, at der skal være mere kontrol med 'ung til ung' forumet. Selvom der synes at være enighed om, at det er godt med en dialogisk tilgang på Netstof, synes der at være en uklarhed omkring, hvad der menes med dialog.

Nogle af de argumenter, der har været imod, at de unge skal føre debatten på 'ung til ung', i forbindelse med indlæggene om dexofan, viser, at der er tendens til at arbejde ud fra en top down tilgang, som i en kulturfølsom tilgang, hvor man tager udgangspunkt i, at de unge har samme normer og værdier som kommunikationen.

Konsekvensen af en sådan tilgang er, at man placerer sig udenfor de unges kultur som eksperterne. Ved at censurere debatten på 'ung til ung' bliver de unges stemmer holdt

ude af det diskursive rum og fokus bliver i stedet på, at ændre holdninger. På denne måde opretholdes den stigmatisering af rusmiddel brugere, der eksisterer, og de unge får ikke mulighed for at vise verden, som de ser den, hvilket netop er det, de unge mener er positivt ved 'ung til ung'.

Redaktionens tilgang til de unge og til den åbenhed, der eksisterer på 'ung til ung', er med til at skabe en større åbenhed omkring rusmidler. Og som citaterne ovenover viser, så er åbenheden med til at få de unge til at reflektere over deres egne beslutninger. De unge, der skriver indlæg på Netstof, opsøger hjælp af egen vilje og er derfor selv motiverede for at få noget hjælp. Ved at censurere for meget i den åbenhed, der nu forefindes på forumet, risikerer man at skræmme disse unge væk. Diskussionerne omkring forumet er dog givtige, da de fordre, at rammerne for 'ung til ung' hele tiden bliver revideret, så forumet forbliver nuanceret.

På de statistikker der findes over Netstof er 'ung til ung' den næst mest besøgte side på Netstof under hele evalueringsperioden. Ud fra de svar der er kommet ind via spørgeskemaerne er 'ung til ung' den 3. mest populære underside blandt dem, der har besvaret spørgeskemaerne. Dette viser, at redaktionen via 'ung til ung', formår at få de unge i tale og derved samtidig får dem til at reflektere over deres holdninger til rusmidler ved at indgå i dialog med andre unge.

5.4

Webshop

"Altså, jeg har også haft et af de der kræft armbånd, så hvis det var et eller andet, der kunne hjælpe et eller andet [...]"

Alle interviewpersonerne henviser til armbåndene som det de muligt ville købe, hvis de skulle købe noget via webshoppen. Dette hænger sammen med, at interviewpersonerne forbinder armbåndene med velgørende formål, som de kender fra for eksempel Kræftens Bekæmpelse.

Plakaterne henvender sig ikke til de unge, som købere. Dette skyldes, at plakaterne har et udtryk, de unge forbinder med mere gængse forebyggelses kampagner. Som interviewpersonen her udtrykker det, så ser hun, at plakaterne er henvendt til et voksent publikum.

”Det, ville jeg sige, er forældre. Sådan købe plakat og sådan noget. For at skræmme deres børn eller hvad man sige. At de skal lade være med sådan noget”

De mener, at de kan være en god ide for skoler og klubber, at købe plakaterne på webshoppen, så de kan blive hængt op på her.

Det er vigtigt at lægge mærke til, at alle interviewpersonerne har en formodning om, at de støtter et godt formål, hvis de køber noget via webshoppen.

”Altså, når det er på sådan en hjemmeside, så regner jeg da lidt med at det bliver brugt til at få mere viden om det og til at hjælpe nogle af dem, der er inde i det og sådan noget”

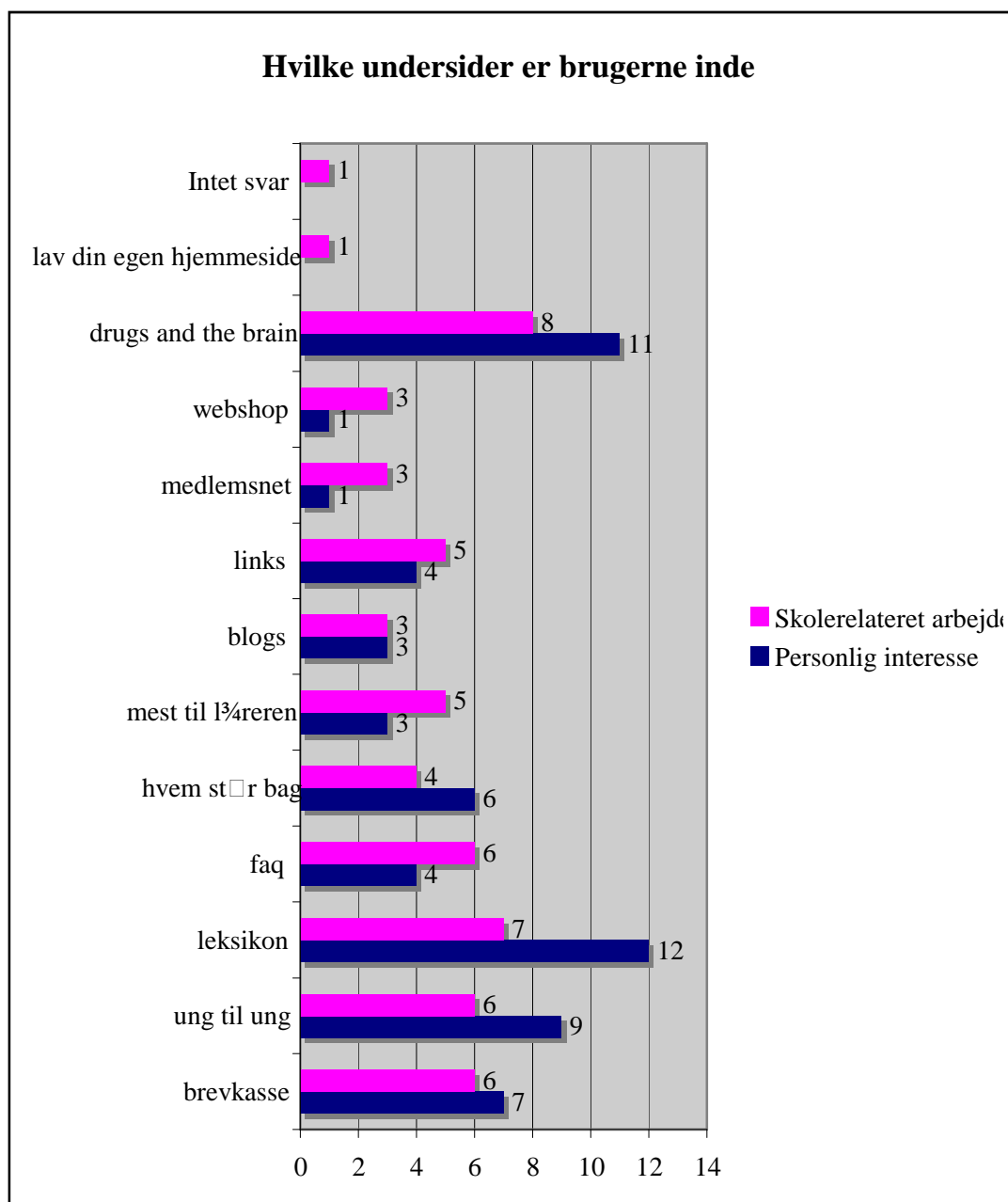
De unge har ingen krav til nogle præcise projekter et eventuelt overskud fra salget skal gå til, men de mener, at overskuddet skal gå til at hjælpe unge, der er inde i et misbrug. De unge kan dog ikke se, hvad pengene går til. Dette gør, at de er uklare omkring formålet med webshoppen, og hvad den har at gøre med Netstof. Dette bliver demonstreret i følgende citat:

”Jeg kunne for det første godt tænke mig at vide, hvad det har med hjemmesiden Netstof at gøre...” og ”Jeg kan ikke helt se, hvorfor det er sådan her... hvorfor man skal købe det... hvad det egentlig har med selve hjemmesiden at gøre. Det forstår jeg ikke helt”

For ikke at forvirrer brugerne, er det nødvendigt at gøre klart, hvad pengene fra webshoppen går til, så de har et klart billede af, hvad de støtter, når de køber noget via webshoppen. Dernæst er det en ide at dele webshoppen op, så de merchandice, der henvender sig til skoler og lignende bliver lagt for sig selv, så det står klart for de unge, hvilke dele af webshoppen der er møntet på dem.

Hvilke undersider er brugerne inde på?

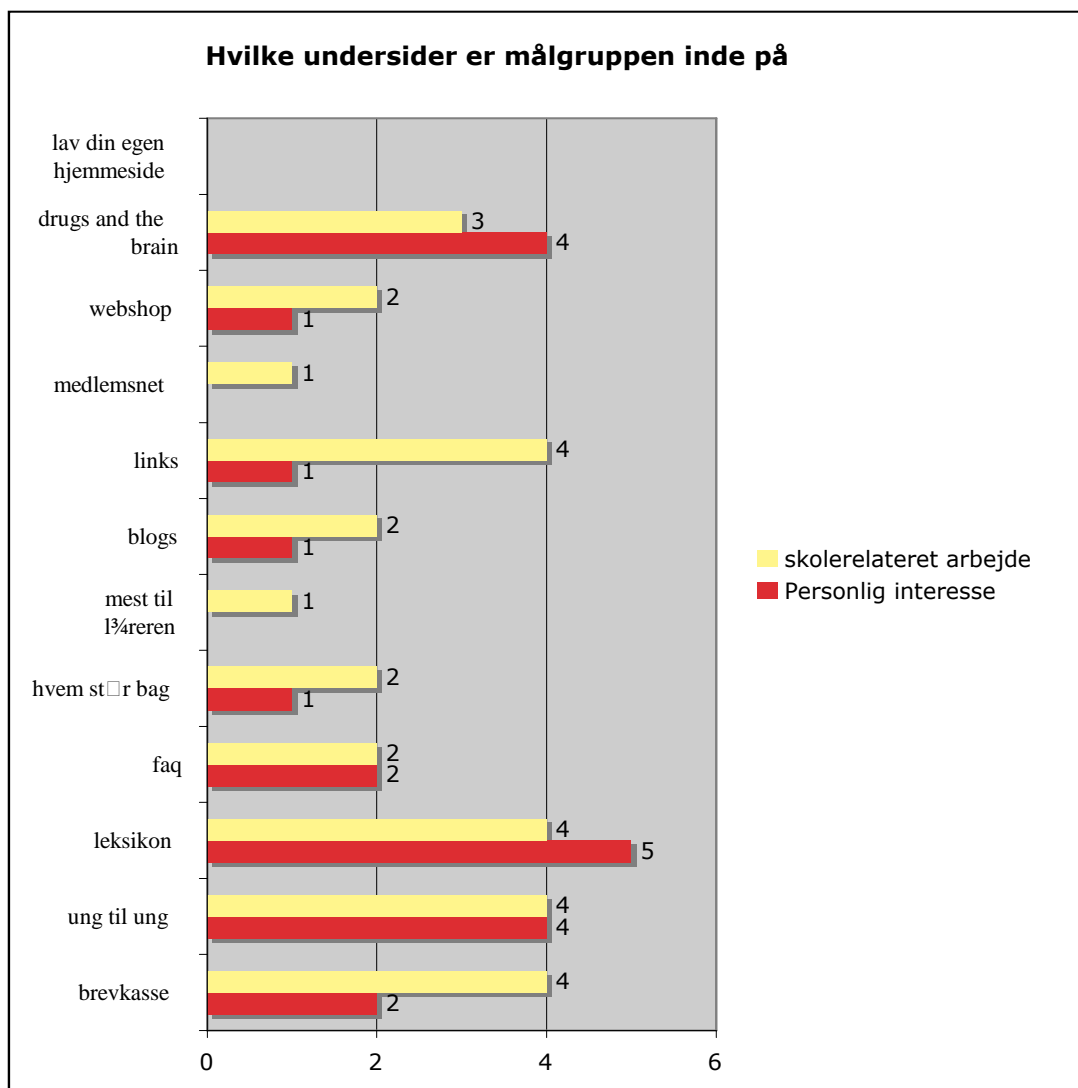
Figur 5

som man kan se på ovenstående figur 5, er leksikonet og 'drugs and the brain' de mest besøgte sider blandt de 31, der har besvaret spørgeskemaet. Dette stemmer overens med Netstofs egne statistikker over trafikken på Netstof. Her ligger 'drugs and the brain' som henholdsvis 4. og 6. mest besøgte underside. Ligeledes ligger leksikonet

højt på statistikkerne. Leksikonet er dog delt ud på flere undersider igen, da brugerne har mulighed for at klikke sig ind på det via søgefunktionen. Når jeg sammenholder Netstofs egne statistikker med figur 5, viser det sig, at de mest populære sider på Netstof er 'ung til ung', 'brevkassen', 'leksikon' samt 'drugs and the brain'. Disse undersider er alle kendetegnet med, at de har en lille overvægt i personlig interesse.

Figur 6

Figur 6 for målgruppen følger næsten figur 5 over alle brugerne, dog med et udfald ved brevkassen. Her er der flest besøgende i forbindelse med skolerelateret arbejde. Statistikkerne fra Netstof og figur 5 og 6 fra spørgeskemaerne viser, at de vigtigste undersider på Netstof er 'brevkasse', 'ung til ung', 'leksikon' og 'drugs and the brain'. Disse sider er vigtige for både projektskrivende og for brugere der benytter sig

af Netstof ud fra en personlig interesse. Selvom de unge, jeg har interviewet, ikke omtaler, at de ville benytte sig af 'ung til ung' i forbindelse med projekter, så kommer de projektskrivende alligevel forbi siden her. Dette kunne tyde på, at de unge får udbytte af at benytte sig af 'ung til ung' i forbindelse med projekter, eller at der bag det skolerelaterede arbejde ligger en personlig interesse.

Som man kan se ud af figurerne 5 og 6, er det de faktaorienterede sider, der bliver benyttet mest sammen med brevkassen og 'ung til ung' forumet. Målgruppen prioriterer de faktaorienterede sider lige så højt som den dialogiske del af Netstof. Denne del kunne udbygges stærkt ved at få nogle statistiske oplysninger ind på Netstof, som de unge efterspørger (afsnit 4.3).

Figurene viser ligeledes, at undersiderne 'mest til læreren', 'blogs', 'webshop' og 'medlemsnet' bliver brugt meget lidt, mens 'lav din egen hjemmeside' faktisk overhovedet ikke bliver benyttet. Det vil sige, at de sekundære og tertiære målgrupper faktisk ikke benytter sig af de sider, der er møntet på dem. Som beskrevet tidligere, kunne det være en ide at få samlet disse sider på en underside, der henvender sig direkte til de sekundære og tertiære målgrupper. Herved kan det være muligt, at disse sider bliver besøgt og brugt noget mere, da grupperne her klart kan se, hvordan de skal benytte siderne.

'Lav din egen hjemmeside' er en underside, der er beregnet til de unge. Målgruppen benytter sig dog ikke af denne side. Dette kunne skyldes, at undersiden her ikke har direkte relation til rusmiddel-emnet. Man kan derfor forestille sig, at de unge ikke kan se koblingen mellem projektopgaver omkring rusmidler og muligheden for at lave deres egen hjemmeside. Man kunne diskutere om det ikke ville være givtigt, at ligge 'lav din egen hjemmeside' ind på en underside, der henvender sig til lærere. Herved ville lærere have mulighed for at inddrage denne i undervisningssammenhænge.

Netstofs syn på rusmidler

”Altså, jeg tror ikke, at de er imod. Jeg tror heller ikke den er for. Den er bare sådan lidt, at... altså, man skal vide, hvad der er, eller hvad man siger, før... og så kan man selv prøve, om man vil det eller ej”

Når interviewpersonerne forholder sig til, hvilket syn på rusmidler, der ligger bag Netstof giver de klart udtryk for, at de ser en nuanceret holdning. Dette skyldes primært brevkassen og ‘ung til ung’ forumet, hvor der kommer flere holdninger til udtryk.

”[...] det er jo nok for at få snakket om det og finde en eller anden måde, man selv har det godt med”

De mener, at denne tilgang til rusmidler er givtig, da de herved selv kan vurdere og tage stilling til, hvor deres egne grænser går, når de taler om rusmidler.

”[...] jeg synes, det er bedst, når de bare forklarer, og så må du selv om hvad du vil. I stedet for alle dem, der sidder og bare er fuldstændig imod det”

Interviewpersonerne giver udtryk for, at de får mere ud af Netstof ved, at hjemmesiden giver et nuanceret billede af rusmidler. Det højner troværdigheden på siden. De mener, at de skal have både det gode og dårlige at vide omkring brugen af rusmidler.

Som det kommer til udtryk i det følgende citat, mener interviewpersonen, at en hjemmeside, der kun er mod rusmidler udelukker nogle bestemte grupper.

”[...] der er nogle, der så ikke er imod det, så bliver det bare en skodside ikke også? Ja, og det skal jo heller ikke være en, hvor de bare er for, så er det bedre, at den bare er blandet”

Interviewpersonernes udtalelser viser, hvor vigtigt det er at have en nuanceret hjemmeside. Nuanceringen på Netstof gør, at interviewpersonerne finder oplysningerne troværdige. Samtidig giver nuanceringen de unge et grundlag for selv at skabe deres egen mening om rusmidler og sætte deres egne grænser.

8

Samlet vurdering af Netstof

Jeg vil her give en samlet vurdering af Netstof, primært med fokus på de undersider, interviewpersonerne har kommenteret på.

8.1

Målgruppe

Målgruppen for Netstof er unge i 8., 9. og 10. klasse, altså 14-17 årige. Denne gruppe er den der fylder mest i Nestofs statistikker. Netstof har flere sekundære målgrupper i form af pårørende og professionelle samt en tertiær målgruppe i form af andre kommuner. De flere forskelligartede målgrupper kan gøre, at redaktionen forsøger at opfylde flere forskellig krav til siden fra diverse målgrupper og herved mister fokus på deres primære målgruppe. Det er dog til dels lykkes for redaktionen at bibeholde fokus på den primære målgruppe, samtidig med at de imødekommer de sekundære og tertiære målgrupper.

Opmærksomhedspunkt:

- det er værd at overveje om man kunne reklamere mere for Netstof hos gruppen mellem 18-25, da denne gruppe statistisk har større forbrug af rusmidler og derved kan have udbytte af de muligheder, der findes på Netstof. Som man kunne se ud af figur 1 bliver Netstof også benyttet af denne gruppe. Man kunne for eksempel stille computerstander op på gymnasier eller lignende, for at gøre de studerende her opmærksom Netstof.
- Når redaktionen ønsker at imødekomme flere målgrupper på Netstof, er det nødvendigt at tage en diskussion af, hvorvidt det kunne være muligt at opdele Netstof, så disse grupper bliver adskilt, da målgrupperne på nuværende tidspunkt er blandet sammen på forsiden af Netstof. Da brugerne er glade for de muligheder, de finder på Netstof, kunne det give et større udbytte at få disse inddelt, så mulighederne bliver tydeligere for brugerne.

8.2

Mål

Målene for Netstof er at skabe en hjemmeside, der opfylder to funktioner: information til opgaveskrivende samt at den information, der ligger på siden i et vist omfang er skabt via dialog med de unge og andre pårørende, der har kontakt med brevkassen og 'ung til ung'.

Cirka halvdelen af Netstofs brugere benytter siden i forbindelse med skolerelateret arbejde og den anden halvdel benytter siden i forbindelse med personlig interesser. Det vil sige, at de mål, der er sat for Netstof bliver opfyldt tilfredsstillende. Dette er set i lyset af den erfaring Perron3 har med at unge, der skriver opgave ofte har et kendskab til rusmidler eller på anden vis har dem tæt inde på kroppen.

Det kan dog diskuteres om målene ikke kan opfyldes endnu bedre, ved at der kommer flere statistiske oplysninger ind på Netstof, da dette er noget de unge påpeger, at de mangler. Statistiske oplysninger vil supplere de nuværende fakta på leksikon og 'drugs and the brain', som brugerne benytter sig meget af. Ved at udbygge denne del af Netstof, kan man imødekomme de mangler, de unge finder i informationsdelen af Netstof.

8.3

Forsiden

Interviewpersonerne mener, at forsiden på Netstof fremstår rodet. De mener, at dette skyldes farvevalget, men der kan være andre faktorer der spiller ind. Forsidefladen henvender sig ikke kun til de unge, hvilket kan gøre, at de unge bliver forvirret. Dette bunder i, at forsiden på grund af farvevalget og de flere målgrupper ikke klart nok udtrykker, hvad siden er beregnet til og af hvem, den skal bruges.

Opmærksomhedspunkter:

Her er nogle opmærksomhedspunkter, der er værd at diskutere, så det grafiske udseende på Netstof kan tilpasses brugerne optimalt.

- 1) Netstof bliver benyttet af både unge, pårørende og professionelle. Det kunne være en ide, at optimere forsiden på Netstof ved at flytte alt, der ikke lige henvender sig til de unge og i stedet lave et menupunkt, så pårørende og professionelle kan klikke sig ind på separate sider, der har de undersider, der henvender sig til dem.
- 2) Vedrørende designet på Netstof er det værd at diskutere, om man kunne opdatere designet og ændre farverne til farver, de unge forbinder mere med rusmiddel-emnet. Samtidig er det en ide, at ligge flere fotos ind af 'rigtige' mennesker, da de unge mener, at de har lettere ved at relatere sig til billeder, der afspejler rigtige mennesker i genkendelige situationer.

8.4

Brevkassen

Brevkassen på Netstof opfylder begge målsætninger for Netstof, da de unge har mulighed for både at skrive ind vedrørende projektrelaterede spørgsmål og de kan skrive ind vedrørende personlige problemer, de føler de har behov for rådgivning omkring. De breve der er sendt til brevkassen skaber samtidig et vidensgrundlag for andre, som kan have tilsvarende problemer eller som skriver omkring nogle af de emneområder, brevene ligger indenfor.

I forbindelse med behandlingsspektet på brevkassen giver formen via internettet mulighed for at ramme en del unge, der ikke ellers vil have lyst til at tage kontakt med det normale behandlingssystem. Dette skyldes at rådgivning via brevkassen foregår på de unges præmisser samt at de unge kan forblive anonyme.

8.5

'Ung til ung'

'ung til ung' opfylder ligeledes til fulde de målsætninger, der ligger for Netstof. De unge kan her få mulighed for frit at ytre sig og tale med andre unge og få deres syn på tvivlsspørgsmål, de eventuelt kan have omkring rusmidler. Samtidig er 'ung til ung' forumet en optimal måde, for de unge at komme til orde uden at være pålagt nogle bestemte normer.

Opmærksomhedspunkter:

De diskussioner, der forekommer i forbindelse med forumet 'ung til ung', er vigtige fortløbende at have, da de fordrer, at rammerne omkring forumet bliver holdt på et niveau, hvor de indlæg der bliver lagt ind på siden afspejler både de negative og positive sider omkring rusmidler.

Det er dog nødvendigt at have fokus på, at en eventuel skærpet censurering af forumet kan komme til at have en negativ indflydelse på, at de unge ikke har mulighed for at komme til orde på samme måde som nu, og man derved kan komme til at udelukke nogle. Den frie tone, der er på forumet, er med til at højne troværdigheden på siden, og det er anbefalelsesværdigt at holde fast i dette. Den overvågning der er på forumet er samtidig med til at give de unge en form for tryghed.

8.6

Webshop

De unge mener, at at merchandice, der ligger på webshoppens, kan benyttes i flere sammenhænge. De ser at armbåndene er møntet på dem, mens plakaterne er målrettet institutioner. De unge mener at webshoppens kan virke lidt forvirrende, da de ikke kan se, hvad relationen til Netstof er.

Opmærksomhedspunkter:

- Det kunne være en god ide at klargøre, hvad et eventuelt overskud fra webshoppens går til, så brugerne ved, hvilket formål deres penge går til, hvis de køber noget herfra.
- Det ville yderligere være formålstjenstligt at dele webshoppens op i to dele, så merchandice til de unge og til institutioner ikke ligger sammen. Plakaterne kan med fordel sælges til skoler, for at reklamere for Netstof.

8.7

Overordnet indtryk af Netstof

Samlet set vurderer de unge, at Netstof er en hjemmeside, der giver et nuanceret billede af rusmidler. Interviewpersonerne giver klart udtryk for, at denne tilgang til rusmidler er med til at siden bliver vedkommende og troværdig. Dette svarer helt

overens med redaktionens mål om, at Netstof skal være en dialogisk hjemmeside, hvor de unge kan komme til orde i stedet for, at Netstof følger de 'traditionelle' forebyggelses kampagner, der tendere til at benytte sig af skræmmebilleder.

Siden har stort potentiale for at ruste de unge, der kommer ind på siden til at tage stilling til rusmidler samt give dem et grundlag for at træffe deres egne valg omkring rusmidlerne. Dette bunder i kombinationen af information og dialog.

Informationsdelen på Netstof kan dog udbygges en del med flere statistiske oplysninger, da dette er noget de unge efterspørger og mangler i forbindelse med skolerelateret arbejde. Det kunne dog tænkes, at dette samtidig er oplysninger unge mangler i forbindelse med personlig interesse, da denne del af gruppen også benytter sig meget af de faktuelle oplysninger på Netstof.

Redaktionen formår med Netstof at ramme både deres primære målgruppe samt andre sekundære og tertiære målgrupper. At ramme og opfylde behov hos så forskellige målgrupper, som der ligger bag Netstof, er en stor udfordring. Besvarelserne fra spørgeskemaerne viser, at denne udfordring er en redaktionen bag Netstof kommer godt omkring, da spørgeskemaerne viser, at flere forskellige grupper benytter sig af siden.

Der ligger dog samtidig en stor udfordring for redaktionen bag Netstof i, at optimere forsiden, da denne på nuværende tidspunkt virker noget rodet på de unge. Dette skyldes til dels farvevalget men også at forsiden henvender sig til flere målgrupper på samme tid.

Litteraturliste

Dutta, Mohan J.: "Communicating About Culture and Health: Theorizing Culture-Centered and Cultural Sensitivity Approaches", *Communication Theory* 17 (3), 304-328. ISSN: 1468-2885

Halkier, Bente: *Fokusgrupper*, 2007, Forlaget Samfundslitteratur og Roskilde Universitetsforlag

Licht, Flemming W.: *En netrådgivning designet af unge*, 2005

Neergaard, Helle: *Udvælgelse af cases i kvalitative undersøgelser*, 2. Udgave, 2007, forlaget samfundslitteratur

Nissen, Morten: "Oplysning, forebyggelse og misbrug" fra *Social kritik* 54/98

Olsen, Henning: *Kvalitative kvaler, kvalitative metoder og danske kvalitative interviewundersøgelers kvalitet*, 2002, Akademisk Forlag

http://files.zite3.com/data/files/281/127/0/statistik_2007.pdf

www.netstof.dk

www.perron3.nu

www.stofinfo.sst.dk